

Tárgytematika / Course Description

Területi együttműködés és kormányzás

KGLM_RKTM007

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Somlyódyné dr.Pfeil Edit

Félév / Semester: 2018/19/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Az együttműködés korát éljük. A 21. században a társadalomirányítás hagyományos módozatai mellé – mint az állam és a piac – felsorakozott a kooperáció. A tárgy egyfelől az állam hatékony működése szempontjából foglalkozik a témával, az állam- és közigazgatás-szervezésbe mélyebben beágyazva azt. Másfelől feladatának tekinti, hogy bemutassa a civil és a gazdasági szektor kormányzásban való részvételének intézményeit, mechanizmusait és eszközeit. Ezért a hallgatók betekintést kapnak abba a folyamatba, amely a Weber-i államtól az új közmenedzsment reformokon keresztül elvezetett a neoweber-i államig. Továbbá megismerkednek a képviselői demokráciát megtestesítő kormányzás mellett kiegészítő jelleggel érvényesülő „governance” fogalommal és annak gyakorlati alkalmazásával, mely a nem hierarchikus kormányzást fejezi ki. Az államszervezés modern elvein, a decentralizáció, devolúció és a dekoncentráció, valamint a szubszidiaritás elvén keresztül elvezeti a hallgatókat a többszintű kormányzás értelmezéséhez. A tárgy nemzetközi kitekintéssel foglalkozik a témával, az EU releváns dokumentumaival és az uniós tagországok szabályozási-intézményesítési tapasztalataival.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) A területi kormányzás elmélete és gyakorlata - Bevezetés
- 2) Az európai közpolitikai modell és a közpolitikai szemlélet az állam működésében.
- 3) A közszektor fejlődését meghatározó szakaszok főbb jellemzői (weber-i állam, az új közmenedzsment, Post new public management, illetve a neoweber-i állam). A közintézményi menedzsment-reformok Európában. Az önkormányzati szféra együttműködése a nonprofit és a gazdasági szektorral – a szolgáltatás-szervezés alternatív útjai hazánkban.
- 4) Az europaizáció és a többszintű kormányzás lényege és jelentősége. A partnerség elvének értelmezése. A területi és szakpolitikai tervezés a kormányzás szempontjából.
- 5) Az új kormányzás kérdésköre – a governance alkalmazásának lehetőségei és korlátai. A várostárségi együttműködés speciális kérdései, Nyugat- és Kelet-Közép-Európa különbözősége. Az új városi paradigma (integrált szemlélet, CLLD, place-based fejlesztéspolitika).
- 6) A határon átnyúló együttműködések intézményi fejlődése, munkaközösségek, eurorégiók és az EGTC (európai területi társulás). Határon átnyúló, interregionális és transznacionális együttműködések jellemzői.

- 7) Az önkormányzati együttműködés elméleti alapjai – A magyar önkormányzati rendszer társulási tipológiájának fejlődése a rendszerváltástól napjainkig.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

- Szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban, előre megadott tételsor alapján.
- A szóbeli vizsga anyaga a kötelező irodalom és az órán elhangzott előadások.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom

- Gajdusчек Gy. (2009) Governance, Policy Networks – Informális politikai szereplők a döntéshozatalban. Politikatudományi Szemle. XVIII/2. 58–80. o.
- Hajnal Gy. (2015) A közpolitika – általános megközelítésben. In: Kaiser T. (szerk.) Helyi közpolitika. NKE, Budapest. 13–58. o. <https://cmsadmin-pub.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/helyi-kozpolitika.original.pdf>
- Horváth M. T. (2015) A helyi kormányzás funkcionális paradigmái. In: Horváth M. T.: Magas feszültség. Városi szolgáltatások. Dialóg Campus, Budapest–Pécs. 59–78. o.
- Somlyódyné Pfeil E. (2012) Az együttműködésnek mint erőforrásnak a jelenléte három nagyvárosi térségünkben. In: Somlyódyné Pfeil E (szerk.) *Az agglomerációk intézményesítésének sajátos kérdései: Három magyar nagyvárosi térség az átalakuló térben.* IDRResearch Kft.–Publikon, Pécs, 2012. 201–222.
- Péti M. – Jakab Cs. – Sain M. (2012) (szerk.) *Térségileg integrált fejlesztések.* Területfejlesztési füzetek 3. Budapest: NFM, VÁTI Nonprofit Kft., Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal. 10–20. o. és 75–97. o. [https://regionalispolitika.kormany.hu/download/a/d1/31000/TF_fuzet_3_Tersegileg_integralt_programok_NTH\(1\).pdf](https://regionalispolitika.kormany.hu/download/a/d1/31000/TF_fuzet_3_Tersegileg_integralt_programok_NTH(1).pdf)
- Somlyódyné Pfeil E. (2014) A városrégiók pozicionálásának eszközei Svájcban. In: Hardi T.–Somlyódyné Pfeil E. (szerk.) *Városfejlesztési trendek és állami szerepek.* A győri járműipari körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze c. kutatás monográfiái 2. Universitas-Győr Nonprofit Kft. 134–148. o.
- Stumpf István (2014) Neoweberi állam és jó kormányzás. In: Stumpf István: *Erős állam – alkotmányos korlátok.* Budapest, Századvég Kiadó, 97–134. o.

Ajánlott irodalom

- Fejes Zs. (2013) *Határok nélkül? A határon átnyúló együttműködések jogi és közigazgatási környezete Európában és Magyarországon.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Hajnal György (2009) Újszerű kudarcmechanizmusok a magyar közpolitika világában. *Politikatudományi Szemle*, XVIII./4.61–81.o. http://epa.oszk.hu/02500/02565/00060/pdf/EPA02565_poltud_szemle_2009_4_061-081.pdf

Hoffman István (2014) Bevezetés a területfejlesztési jogba. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó

Kaiser Tamás (2006) A horizontális europaizáció és a határ menti együttműködések. Kaiser T. (szerk.) *Hidak vagy sorompók? A határon átívelő együttműködések szerepe az integrációs folyamatban. Stratégiai Kutatások 2015.* Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest. 7–41.

Somlyódyne Pfeil E.: Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Dialóg Campus Kiadó. Budapest–Pécs, 2003. 11–170. o.

Somlyódyne Pfeil E.: Az agglomerációk jelentőségének változása az államszervezés és a városi kormányzás szempontjából. *Tér és Társadalom* 2011. 3. 27–59. o.